

Curaçao 2030

Dr. Miguel Goede is zelfstandig onderzoeker en coach op het gebied van governance.

www.miguelgoede.com

mpgoede@gmail.com

Op het eiland vragen velen sinds jaar en dag om een masterplan, een visie, een programma van samenhangende projecten dat breed gedragen wordt en daarom boven de partij politiek verheven is. Een “game plan”, riep de voorzitter van de Kamer van Koophandel. Een masterplan zou dus niet veranderen bij iedere bestuurswisseling. De laatste jaren was Barbados het grote voorbeeld. Nu dat eiland flink moet bijsturen vanwege de aanhoudende economische recessie, lijkt haar populariteit geslonken. Dit is echter ten onrechte, want wat Barbados moet doen is een normaal proces bij het besturen met een masterplan. Maar waar blijft ons masterplan?

Masterplan voor Curaçao

Ook nu staat het ontwikkelen van het zogenaamde masterplan voor Curaçao in het in december 2013 verschenen regeringsprogramma. De vraag die in een dergelijk plan beantwoordt moet worden is: Hoe willen wij dat Curaçao er in 2030 eruit ziet? Daar is visie voor nodig. En dat lijkt moeilijk te zijn. Dat is het niet voor mensen die het talent en de vaardigheden hebben en hebben ontwikkeld. Zeker niet als er al vele bouwstenen zijn. Bijvoorbeeld er bestaat een recent document “Visions on Curaçao”. Daarin vertellen de opstellers wat globale verhalen over o.a. e-business, energie en de financiële sector. Op 14 oktober 2013 hield Anthony de Lima, de initiatief nemer van het datacenter Ctex, een inleiding over Curaçao in 2030. In zijn visie zijn we in 2030 het meest innovatieve eiland in de regio. Hij zegt dat we om dit te bereiken een nieuwe mindset 3.0 moeten ontwikkelen: meer moeten samenwerken, onze oude sterke punten moeten hernieuwen en ons realiseren dat onze multiculturaliteit onze grootste bezit is. Steven Martina liet na zijn ministerschap een document achter over de economie van Curaçao: “Curaçao’s Economic Potential”, gepresenteerd in mei 2013. Hij koos voor zeven sectoren: de maritieme industrie, een maritiem centrum, de airport city, de financiële sector, de raffinaderij, de logistieke hub en het toerisme. In deze periode werd ook het zogenaamde TAC rapport (“Strategies for Sustainable Longterm Economic Development in Curaçao”) opgeleverd. Dit lijvige rapport bevat ook informatie dat bruikbaar is voor het ontwikkelen van een masterplan.

De grote vragen

Een andere invalshoek om de visie te ontwikkelen is het kijken naar de grote vragen van deze tijd: Wat moeten we met de raffinaderij? Wat moeten we met onze energie? Hoe moet het verder met onze financiële sector? Hoe gaan we de zeven ICT fiberkabels die hier landen benutten? Hoe kunnen we de kenniseconomie uitbreiden? Wat voor onderwijs hebben we hiervoor nodig om onze jongeren klaar te stomen voor dit informatietijdperk als tussenstop naar een “wijze samenleving”? Wat zijn de wereldtrends?

Delen van de puzzel

Vele anderen hebben een deel van de puzzel op tafel gelegd. De airport city van Maurice Adriaans en GreenTown van Andres Casimiri. Andere puzzelstukken zijn concreter: Het

nieuwe ziekenhuis, Sambil shopping mall en de Unesco binnenstad. Het Curaçao North Sea Jazz Festival en het Filmfestival. Onderzoek centra als Carmabi dat recent een nieuw gebouw heeft geopend. Ook de nieuwe megapier en de nieuwe “Major League” stadions die verschillende initiatiefnemers op het eiland willen ontwikkelen om de grote clubs uit de Verenigde Staten aan te trekken.

De drijvende krachten

Andere factoren waar we rekening mee moeten houden bij het ontwikkelen van de visie voor Curaçao 2030, zijn de trends die de toekomst vormgeven. Volgens Al Gore, in zijn boek “The Future” zijn dat zes ‘krachten’:

1. De economische globalisering die leidt tot de ‘BV Aarde’.
2. De wereldwijde digitale communicatie en ‘het mondiale denken’.
3. De machtsverschuiving van het Westen naar andere landen en naar multinationals.
4. De groeiende wereldbevolking in combinatie met een op almaar meer consumptie gerichtheid.
5. De grote veranderingen in de wetenschap, biotechnologie, landbouw en geneeskunde.
6. De ontwrichting van de relatie tussen de mens en de ecosystemen.

Masterplannen uit het verleden

Het lijkt allemaal nieuw om een visie voor Curaçao te willen ontwikkelen, maar er zijn al vele pogingen ondernomen, met wisselend resultaat. Zo denken velen met nostalgie aan “Vishon Korsou” dat eind jaren negentig begon en dat het jaar 2020 als horizon had. Het project is enkele jaren later weg bezuinigd door de overheid en omdat de private sector het niet verder alleen kon sponsoren. Zoals zo vaak zijn we niet aan de implementatie toegekomen.

Overigens ben ik geen voorstander van het herhalen van Vishon Korsou. De tijden zijn veranderd en wij zijn veranderd. Zo was er in die tijd geen internet 2.0 oftewel social media. De opvolger “Vishon pa Korsou”, in het kader van de staatkundige ontwikkelingen is nooit iets geworden. Het betrof een initiatief van de overheid.

Voor Vishon Korsou, in 1997, ontwikkelde Arthur Andersen “2020: Creating Our Caribbean Future”. Het was voor het eerst dat Curaçao nadrukkelijk werd geplaatst als “small Caribbean island” en werd opgemerkt dat de raffinaderij niet de toekomst hoeft te zijn. Er werd gekeken naar de toekomst van het eiland, de buurt, de school, het huis, werk & werken en leven. Mark Towery schreef niet lang daarna in opdracht van Aquallectra (Mirand) “Island of Education & Sophistication”. De titel dekt de lading.

Vanaf de jaren tachtig

Moeilijke tijden braken aan voor het eiland, na het vertrek van de Shell, de devaluatie van de Bolivar, het aflopen van de offshore verdragen met de Verenigde Staten: tijd voor een nieuwe visie en consultants. Eind jaren tachtig was de visie “meer markt, minder overheid”. Het was de tijdsgeest. De CTB werd verzelfstandigd en het eerste masterplan voor toerisme zag het daglicht. Dit maal lukte enige vorm van implementatie en de sector werd de belangrijkste van het eiland qua werkgelegenheid en het genereren van deviezen. Groepen als “Curaçao Action

Group” ontwikkelde en implementeerde een plan voor het eiland: de boogjes werden ontwikkeld, WTC en Sonesta werden gebouwd en even stak het eiland het hoofd boven water. Kort daarna was er iets dat “Nieuw beleid” werd genoemd. Ook hier bleek de implementatie te moeilijk. Eind jaren negentig werd de visie van het IMF geïmplementeerd: saneren en privatiseren.

Sinds 1995 kent het eiland het Eilandelijk Ontwikkelingsplan (EOP) dat in feite een visie is op de ruimtelijke ontwikkeling van het eiland. In 1999 presenteerde Aqualectra het “Plan 2020” met een visie voor de energiesector.

In 2005, het jaar van het referendum voor een autonoom Curaçao, verscheen: “Een integrale aanzet tot ontwikkeling”. Ter gelegenheid van het zilveren regeringsjubileum van koningin Beatrix werd deze visie ontwikkeld. Daar werd door Emsley Tromp het idee van de schuldsanering gelanceerd, om maar iets te noemen. Good Governance werd goed op de agenda geplaatst, door prof. Roel in ‘t Veld, maar ook de sociale problemen werden weer onderstreept. Dit initiatief deed velen denken aan het werk van “Werkgroep Integrale Ontwikkeling” uit 1976, die in het kader van de dreigende onafhankelijkheid een visie en een plan neerlegde. In deze periode, rond 2005, was er ook “5 Stars Curaçao” geleid door Victor Pinedo . Dit traject is veel minder bekend.

3.0

In 2013 schreef ik Curaçao 3.0 waarin ik een visie neerlegde voor Curaçao, na het industriële tijdperk, gedreven door de ICT, de wereldcrisis en opkomende generaties. Inmiddels hebben we de daar voorspelde politie-drone, free WiFi en kan de burger nu via een email een afspraak maken met de overheidsdiensten.

Nog meer puzzelstukjes

Er zijn nog vele puzzelstukken die gebruikt moeten worden om een masterplan op te stellen voor Curaçao 2030, zoals de resultaten van de laatste census van 2011, uitgevoerd door het CBS. Sinds 2009 bestaat er een ICT masterplan “Masterplan Curaçao Information Society” dat een visie presenteert hoe optimaal gebruik te maken van de nieuwe technologie in alle sectoren op het eiland. Natuurlijk ontbreekt de onderwijssector niet in het ICT masterplan en wordt er wederom gepleit voor de implementatie van “One Laptop Per Child”. Vorig jaar is dit masterplan geactualiseerd. Recente studies over de gezondheid van de bevolking. Eerdere studies over armoede uitgevoerd door Reda Sosial. De recente Unesco studie over de jeugd. Het rapport van Transparency International dat een uitgangssituatie weergeeft om onze democratische instituties weer te versterken.

Via het internet kunnen studenten en professionals in het buitenland reëel bijdragen aan dit masterplan van hun eiland. Desgewenst kan het programma doorberekend worden met behulp van het economische model “Curalyse”.

Het is niet moeilijk

Het is niet moeilijk om een masterplan op te stellen voor het eiland. Laten we het ruim nemen, zes maanden. Het is een raadsel waarom er zo ingewikkeld hierover wordt gedaan. Een mogelijke verklaring is omdat het eiland decennia lang is blijven steken in visies en implementaties op het terrein van staatkundige ontwikkeling. Deze is nu voorlopig voltooid. Uit een soort verslaving storten we ons weer in nieuwe staatkundige discussies over

consensusrijks wetten, onafhankelijkheid en UPG-status. De vraag is of het onwil of onkunde is om een masterplan te ontwikkelen. Veel tijd wordt besteed aan zaken die belangrijk en urgent zijn (crisis) en er wordt weinig tijd besteed aan zaken die belangrijk zijn maar niet urgent (visie-ontwikkeling en masterplan opstellen). Bijvoorbeeld de raffinaderij is zeer belangrijk maar nog niet urgent. We wachten tot dat het een crisis is. “Management by crisis”. Het paradoxale is dat we lijden aan “Paralysis by analysis”. Het is het “ja-maar denken”, voor iedere oplossing bedenken we een aantal problemen. We zijn geen “do-ers” en/of doen niet aan “reflection in action”. De vele intellectuelen die sinds 101010 opzij zijn gezet, mogen geen bijdragen leveren aan dit en andere processen.

Het gaat om het proces

Sommigen zullen opwerpen dat het proces, de dialoog, “Kolaborativo” en ander overleg met stakeholders zo belangrijk is. Dat is het ook. De dialoog heeft twee kanten: de procedures en de inhoud. Juist over die inhoud is het zo stil. En dat is niet zo moeilijk dat het rechtvaardigt waarom er tot nu toe bijna niets is gebeurd en is bereikt. Het is evident dat de overheidsdepartementen die sinds 101010 nog niet functioneren, bijna geen rol van betekenis vervullen, als het gaat om visie en masterplan. De tijd begint te dringen: in 2019 loopt het contract van de raffinaderij af en lopen bepaalde regelingen af waar de financiële sector op steunt.

In 2005 kon de UNA, zij het met moeite, nog een voortrekkersrol vervullen, als het gaat om de integrale visie op de ontwikkeling van Curaçao. In 2014, het jaar van het vijfendertig jarig bestaan, is de universiteit niet in staat haar missie te vatten en haar rol af te dwingen.

Het gaat om het verhaal

Wat Curaçao nodig heeft, is een verhaal over toekomst en een “storyteller” die het vertelt. En daar schort het aan. De huidige visie is een impliciete visie van een populist, uit jaren zestig, met thema’s uit het pre-industrieel en industrieel tijdperk als: klassieke klassenstrijd, dekolonisatie, culturele identiteit en onafhankelijkheid, met onvoldoende oog voor globalisering, technologie, kennissamenleving, duurzaamheid, creativiteit en innovatie. Deze impliciete visie wordt met ijverig, zonder verhaal uitgevoerd en zal niet leiden tot een structurele duurzame ontwikkeling, maar tot verdeeldheid, armoede en criminaliteit. Het gemis aan een echte visie wordt, wellicht opportunistisch, opgevuld door pogingen van groepen, zoals “Reforma” en “Progreso” die via social media dit vacuüm trachten in te vullen. De ene negatief en de ander positief. Een echt masterplan op korte termijn is noodzakelijk en mogelijk.

Bronnen:

www.curaçao2030.com

“Island of Education and Sophistication”

(http://www.amblaja.esteri.it/NR/rdonlyres/0BCFC657-5DF2-4D9F-BBEB-8AC6535FDF97/18726/2012_06_21whitePaperInvestorsCuraçao.pdf).

Masterplan Curaçao Information Society

(<https://sites.google.com/site/curacaoknowledge/masterplan-curacao-information-society>)

van Kol (http://www.dbnl.org/tekst/nee003190101_01/nee003190101_01_0066.php)

www.visionsoncuraçao.com

Curaçao 3.0 (auteur M.P.Goede, 2013)

